

JUSTITSMINISTERIET

Lovafdelingen

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 26. februar 2009
Kontor: Strafferetskontoret
Sagsnr.: 2008-730-0764
Dok.: RAJ40879

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 2, som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 21. januar 2009 vedrørende forslag til lov om ændring af straffeloven og retsplejeloven (Gennemførelse af Europarådets konvention om beskyttelse af børn mod seksuel udnyttelse og seksuelt misbrug m.v.) (L 86). Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Line Barfod (EL).

Brian Mikkelsen

/

Lars Hjortnæs

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 2 fra Folketingets Retsudvalg vedrørende forslag til lov om ændring af straffeloven og retsplejeloven (Gennemførelse af Europarådets konvention om beskyttelse af børn mod seksuel udnyttelse og seksuelt misbrug m.v.) (L 86).

”Vil ministeren oplyse, efter hvilke kriterier det afgrænses, om der er tale om henholdsvis kunstneriske eller børnepornografiske fotografier, film eller lign.?”

Svar:

Straffeloven indeholder en række bestemmelser, der kriminaliserer optagelse, udbredelse og besiddelse af børnepornografisk materiale.

Efter straffelovens § 230 straffes således den, der optager utugtige fotografier, film eller lignende af en person under 18 år med forsæt til at sælge eller på anden måde at udbrede materialet, med bøde eller fængsel indtil 2 år eller under særligt skærpende omstændigheder med fængsel indtil 6 år.

Den, som udbreder utugtige fotografier eller film, andre utugtige visuelle gengivelser eller lignende af personer under 18 år, straffes med bøde eller fængsel indtil 2 år eller under særligt skærpende omstændigheder med fængsel indtil 6 år, jf. straffelovens § 235, stk. 1. Endvidere straffes den, der besidder eller mod vederlag gør sig bekendt med utugtige fotografier eller film, andre utugtige visuelle gengivelser eller lignende af personer under 18 år, med bøde eller fængsel indtil 1 år, jf. straffelovens § 235, stk. 2.

Lovforslaget indeholder bl.a. en ændring af straffelovens § 235, stk. 2, så bestemmelsen også kommer til at omfatte tilfælde, hvor en person skaffer sig adgang til børnepornografisk materiale mv. på internettet, selv om materialet ikke lagres f.eks. på den pågældendes computer, og selv om der ikke betales vederlag for at få adgang til materialet.

De nævnte gældende bestemmelser (og lovforslaget) omhandler ”utugtige” billeder mv., hvilket efter forarbejderne bl.a. omfatter billeder mv. af et seksuelt forhold i form af samleje eller anden kønslig omgængelse end samleje (jf. herved straffelovens §§ 224 og 225) med en person under 18 år. Efter forarbejderne må der ved vurderingen af, om et billede mv. er utugtigt, i øvrigt lægges vægt på, om det viser en person under 18 år, der deltager i kønsligt forhold, eller over for hvem der i øvrigt i forbindelse

med optagelsen må antages at være foretaget en groft krænkende handling, f.eks. ved at anvende den pågældende som model for fotografering af kønsdele eller af seksuelt prægede berøringer. Nøgenbilleder af børn i almindelige situationer, eksempelvis under leg på stranden, falder derimod uden for de nævnte bestemmelser. Der henvises til Folketingstidende 1979-80 (2. samling), tillæg A, spalte 1782-85.

Straffelovens § 235 om besiddelse mv. af børnepornografisk materiale omfatter desuden andre utugtige ”visuelle gengivelser”, dvs. forhold, hvor der er tale om en fiktiv afbildning. Der skal efter bestemmelsens forarbejder foreligge en realistisk afbildning, og bestemmelsen omfatter derfor alene fiktive fremstillinger, der fremtræder på samme eller tilnærmelsesvis samme måde som fotografier og lignende. Eksempelvis vil et computergenereret billede, der har fuld lighed med et fotografi, være omfattet. Modsat falder malerier, håndtegninger mv., der ikke fremtræder som identiske med faktiske afbildninger, uden for bestemmelsens anvendelsesområde. Som følge heraf vil tegnede eller malede fremstillinger, som eksempelvis findes på oldtidens græske vaser, ikke være omfattet af bestemmelsen. Det kan endvidere bemærkes, at efter forarbejderne vil materiale, der kan anses for legitimeret ved sin kunstneriske værdi, efter en konkret vurdering kunne falde uden for bestemmelsens anvendelsesområde. Der henvises til Folketingstidende 2002-03, tillæg A, side 2608-2609 og 2617-2618.

Som det fremgår, omfatter straffelovens §§ 230 og 235 om fremstilling og besiddelse mv. af børnepornografisk materiale ”utugtige” billeder mv., dvs. navnlig billeder, som viser en person under 18 år, der deltager i et kønsligt forhold eller lignende. Herudover omfatter straffelovens § 235 fiktive realistiske fremstillinger, der fremtræder på samme eller tilnærmelsesvis samme måde som fotografier mv. Bestemmelserne omfatter utugtige billeder mv., uanset om materialet f.eks. måtte være betegnet som ”kunstnerisk materiale”. Efter en konkret vurdering vil besiddelse af materiale, der kan anses for legitimeret ved sin kunstneriske værdi, dog falde uden for straffelovens § 235.

Det kan tilføjes, at optagelse og udbredelse af nøgenbilleder mv. af børn, som på grund af billedernes karakter ikke er omfattet af straffelovens §§ 230 og 235, afhængig af de konkrete omstændigheder vil kunne være omfattet af straffelovens § 232 om blufærdighedskrænkelser, hvis der ikke foreligger et gyldigt samtykke til optagelsen, udbredelsen mv. Efter denne bestemmelse straffes den, som ved uterligt forhold krænker blufær-

digheden, med bøde eller fængsel indtil 4 år. Der skal være tale om et ”uterligt” forhold, hvilket indebærer, at forholdet skal have relation til det kønlige (seksuelle) og være af en vis grovhed, uden nødvendigvis at være ”utugtigt”, jf. ovenfor.